

ARXIV

DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA

ANY XV - SEGONA EPOCA

GENYER - FEBRER DE 1933 :: N.º 81

SUMARI:

TEXT: Costa amunt. — Els ocells viatgers, per *Pere Salom i Morera*. — Vuit dies al Pallars. Impressions del XVII Campament social, per *A. Fabra i Bofill*. — Una ascensió al Pic oriental dels Encantats, per *Pere Pèrre*. — Girona. - Impressió, per *J. D.* — Crònica. — Excursions Oficials i Conferències.

GRAVATS: El nostre XVII Campament social, a l'estany de Sant Maurici (1.895 m.). Des del cim de Colomers (2.930 m.). Al fons, Les Maleïdes, Clixés, *P. Puig*. Regió dels Encantats. Els Encantats (2.755 m.) des de l'estany de Sant Maurici. Clixés, *R. Pujol*.

«La Eléctrica Tarrasense» - Nou, 17 - Bateria, Làmpares i materials per a cotxes

Fàbrica de Corretges i Guarnicioneria en general
Especialitat en la d'Automòbils

Casa Castilla Español

Casa fundada l'any 1790

Corretges de Goma i Lona

ESGLÉSIA, DEL 20 AL 24 - TELEFON, 2151

Joieria - Bisuteria - Optica

VDA. DE J. BALADA

Suc. de PERE CULELL

Font-vella, 19 - Palla, 2

ESTORES, PERSIANES, HULES
ALFOMBRES, PLUMEROS

A. ROVIRA

CASA SIMON

Font-vella, 14 - Terrassa

Sabateria
EGARA

Rambla d'Egara, 213

Calçats de Novetat
Especialitat amb els d'excursió
Nou model triple cosit

Agustí Devant
Sastre

Fontvella

M. ABAD RIBERA

Pues i Lligos per a Teixits :: Extens assortit en Pues de Lloguer
Filferros de totes classes :: Enreixats metàl·lics :: Laminació
en fred de cercols per a embalatges i altres indústries

CARRETERA ULLASTRELL, 29

TELÉFON, 2105

MAGATZEMS DE MOBLES

de tots estils i preus

ENTRADA LLIURE

MOBLES
DEIXO
Y.TAPE
SERIA:

FUSTE
RIAYFA
BRICAB
SERRAR

3, SANT PAU, 3

Pressupostos gratis sens compromís

Nuvis, no deixeu de visitar-me si vos agrada l'estalvi.

CASA LLUGANY

SKIS estrangers i del país
des de 35 pessetes a 130 pessetes.

FIXACIONS

de diferents models.

BASTONS

per a SKI de totes classes i preus
Articles per a tots els ESPORTS

CARRER DE ST. PERE, 39

Construcció de CLAUS

de totes classes i

ARTICLES de FERRETERIA

RAMON MORRAL

Especialitat amb tota classe de
Tatxes per calçats d'excursió.

CREU, 77 - Telèf. 2287 - TERRASSA

Encarregueu els vostres impresos de qualitat a

JOAN MORRAL

IMPRESSOR

Nord, 22

TERRASSA

Telèf., 1424

ARXIV

DEL CENTRE EXCURSIONISTA DE TERRASSA

ANY XV

Segona època

GENYER - FEBRER 1933

NÚM. 81

COSTA AMUNT

ENTRE els més fermes puntals d'un poble, hi trobareu sempre els excursionistes.

En llurs múltiples i variades tasques, s'hi mouen d'una manera natural i sense remors molestoses, els engranatges de la màquina cultural.

Tots els homes de bona voluntat, troben, en l'immens horitzó que il·lumina l'Excursionisme, la facilitat d'avivar i conduir els sentits i nodrir-se de tota mena de coneixements, tot, d'una importància decissiva en els propis afers i d'una preuada eficàcia en el desvetllament col·lectiu del poble.

Llur tasca, si voleu, és lenta, però d'una solidesa extraordinària.

I fermament convençuda la gent excursionista que treballa i treballarà—car l'inquietud és la seva font de vida—de què els guanys són proporcionats als mereixements, en els moments actuals en els quals el nostre poble ha assolit una personalitat digna i a posta per a descabdellar la seva positiva valor, intensificarà amb més dalit i entusiasme si cap, les tasques que a més d'eleva el nivell cultural de tot el poble, proporcionen una serena i lluminosa conformació en el nostre viure laboriós i senzill.

ELS OCELLS VIATGERS

EN un dels últims números de la Revista ARXIU, es publicà un article amb referència als *ocells emigrants*, el qual, al meu entendre, no precisava suficientment el motiu de les visites periòdiques que ens fan uns ocells, car donava peu a continuar la creença de què hi ha certs volàtils — com orenetes i falzies — que no són altra cosa que uns anunciadors del bon temps. Això no passa d'ésser un vulgar tòpic literari.

Parlem-ne dels ocells viatgers, i comencem per afirmar que després d'un hivern rigorós, no cal pensar en innúmers estols d'ocells immigrants, per la senzilla raó de l'escassetat de menjar. No hi ha cap ocell que vingui atret pel clima, sinó menat per la fam.

En la Naturalesa s'equilibren les coses per elles soles. A un hivern benigne, major quantitat d'insectes a l'estiu; a un hivern de poca pluja, més mosquits i mosques. Per això, després de l'hivern benigne, més estols d'orenetes, roquerols i falzies a l'estiu, que formen la brigada d'higiene curadora de la nostra salut i de la puresa dels nostres menjars.

Les orenetes i roquerols curen de liquidar bona part d'insectes perjudicials a l'home. Els llocs que escolleixen amb preferència, són els que hi ha aigües mortes o embassades, les quals afavoreixen la reproducció de mosquits. Es ben fonamentat l'amor i consideració a dits ocells, a part de què els insectívors no són mengívols. Malgrat no ser-ho, com que els paladars no són iguals, jo he vist a Màlaga homes que es dediquen a caçar falzies des de la barana d'un pont, amb l'ascua d'un fil llarg d'on penja l'ham amb una mosca per esquer.

Hi han ocells de pas — per exemple els tudons — que s'aclimaten a determinats paratges, com passa vora Estallencs (Mallorca), però si hi romanen, és pels engranalls permanents, i l'ocell hi resta en plena selvatgia sense témer el perill de la seva caça.

Aquest hivern mateix, a les vores del riu Minyo, vaig veure grans estols de garces barrejades amb les gaviotes, i, al cridar-me l'atenció aquest fet, em digué un amic d'Orense, que sols hi passaven el temps hivernal. Vaig trobar molt natural que quan les fruites estan assonades, vagin al millor menjar, i, al mancar aquestes, cerquin per la

ribera els cargols i pagelides que, si bé no els seran molt agradables, asseguruen llur manteniment.

Els tords, quan l'olivera té fruit, són el seu millor amic i el consideren llur arbre predilecte, car hi passen tot el sant dia i àdhuc la nit, sense moure-se'n, però així que l'arbre és batut i la fruita de terra queda recollida, el tord marxa i llença a l'oblit per un temps la seva casa, la qual li serà recordada tan bon punt hi trobi nou aliment.

Els ocells que no ens abandonen a l'hivern és pel fet del seu vol curt i pesarós. El pardal, d'una vivacitat extraordinària, cerca els mitjans de defensa de la seva vida, però mor en quantitats extraordinàries quan vénen nevades i gel. La seva permanència és segura per la poca força del seu vol.

El cas de la ratapenada, és semblant. Es l'ocell benefactor dedicat a la caça d'insectes nocturns, però, al mancar aquests, a l'hivern, queda sotmesa a un sopor del qual es desvetlla al venir el bon temps. La naturalesa fa que com un nou Pappus faci dejunis interminables.

—Si no fos que sortiria del tema, faria unes consideracions sobre rèptils, sargantanes, dragons, llargandaixos, etc.—que potser tindrien algun interès.—

La permanència dels ocells immigrants, no és sempre de la mateixa durada, ni passen tota la temporada a un mateix lloc. El que els obliga a romandre, és la funció de perpetuar-se, car no abandonaran les cries fins que tinguin la seguretat de què els novells poden defensar-se.

Els ocells—quasi diríem com els homes—es mouen sols per dues coses: pel sexe contrari o per la fam. Les seves pugnes queden reduïdes a aquests dos punts. Tot el demés que s'escrigui o digui, és fantasia de literat.

Per final, sentarem un dilema: els ocells viatgers no marxen per la por del mal temps, sinó per la temença de la fam.

PERE SALOM I MORERA

Saragossa, gener, 1933.

VUIT DIES AL PALLARS

IMPRESSIONS DEL XVII CAMPAMENT SOCIAL

LA idea suggerida, durant l'hivern passat, per la Secció d'Esports de Neu i d'Alta Muntanya, de celebrar un campament col·lectiu al Pallars, durant les vacances estiuenques de la majoria dels nostres companys, fou acollida entusiàsticament per molts socis del Centre, puix que aquella acampada, ultra facilitar l'ascensió als feréstegs cimals d'aquella regió, serviria per a proporcionar la convivència de tots els assistents, durant vuit dies, en els magnífics i poètics indrets de l'estany de Sant Maurici. Val a dir, però, que mentre anaren passant els dies hivernals i primaverals, durant els quals hom dedicava llurs activitats excursionistes a la pràctica de l'esquí, aquesta idea no passà d'ésser un simple projecte, el qual, fins que arribaren les jornades llargues i lluminoses de l'estiu, no començà a prendre forma i a entrar en camí d'ésser una realitat.

El sol batia, ja, aleshores, amb força, damunt les cimes abruptes i alteroses de les muntanyes pirenenques i poc a poc anava liquidant el mantell suau i blanquíssim que embolcallava la testa ferma i cantelluda d'aquells gegants de la Naturalesa. Lentament, totes les valls i muntanyes tornaven a colorir-se amb belles tonalitats, esdevenint més rialleres i contrastades. La neu de les congestes brillava, ja, refulgent i les flors dels prats s'obrien fresques i gemades, perfumant l'aire lleuger de les altituds. En lliurar-se de la rigidesa del glaç que els empresonava, els estanys devenien, també, als embats del sol i del vent, colorits i joganers, alhora que les aigües llurs, en prendre el camí de les gorges i de les riberes, cantaven saltironant per tots indrets, com si estessin joioses de portar la bona nova a la terra baixa: L'estiu és arribat..... La muntanya us espera altra vegada.....

A l'impuls, doncs, d'aquesta veu misteriosa, el dia 13 d'agost passat, amb un magnífic autocar curull de motxilles, tendes, sacs, atuells de cuina, caixes de fruita, conserves, etc., sortíem de la nostra ciutat, camí d'Espot, els 24 companys inscrits a aquella acampada pirenenca,

fretuosos de gaudir dels inacabables atractius i de les agradables sensacions, que la muntanya proporciona als seus enamorats.

A dos quarts de quatre de la tarda, l'autocar emprengué la marxa d'enfront del Centre i passant per Martorell, Igualada, Cervera i Tremp, arribàrem a La Pobla de Segur a primeres hores de la matinada del del diumenge, per culpa d'una malestruga avaria que sofí el cotxe, per la reparació del qual calgueren unes tres hores. Prop de les vuit del matí, després d'un curt repòs, abandonàrem La Pobla de Segur, continuant el camí vers la Guingueta, on arribàrem als volts de migdia, després d'haver admirat la bellesa del paisatge que, com un film, passà pel nostre esguard, mentre el cotxe anava engolint quilòmetres. En el trencador de la carretera d'Espot, la qual no estava encara del tot enllestida, trobàrem els mossos de l'Hotel Saurat que ens esperaven, amb set mules, per tal de transportar-nos tota la impedimenta fins a l'estany de Sant Maurici. L'autocar acabà d'arribar a Esterri d'Aneu, on va romandre tota la setmana. Eren dos quarts de dues de la tarda, quan vàrem haver arribat tots al típic poblet d'Espot, situat a uns 1340 metres, el qual és dividit en dues parts per les aigües del riu Escrita, alhora que l'envolten magnífics i verdosos prats.

Després de dinar, junt amb En Peret d'Espot i llur xarric, els quals ja havíem contractat, per tal de cuidar-se de la cuina del campament, continuàrem la marxa seguint el camí que voreja la ribera i per entre magnífica i exuberant boscúria, condueix, en unes dues hores, a l'estany de Sant Maurici (1.895 m.), al que arribàrem en el precís moment que es desencadenava una furiosa tempesta, que ja feia estona presentíem que s'estava congriant.

No cal dir, doncs, amb quina rapidesa foren descarregades les mules i instal·lades les tendes, dessota la copiosa pluja que aleshores s'iniciava, ensems que, no puc menys de constatar-ho, aquella arribada a l'estany de Sant Maurici, al captard i en plena tempesta, va produir una forta i vigorosa impressió en l'esperit de tots nosaltres. Aquell cercle de muntanyes formades de penyassegats afrosos, d'arestes agosarades, d'estimballs pedregosos i de gegants arcaics que, sorgint d'entre les negrors de la boscúria, drecen vers el cel la seva silueta arrogant i formidable, estava, talment, aleshores, a mercè dels elements, els quals es revoltaven contra aquella natura feréstega i impressionant. El soroll formidable dels trons, que es succeïen inces-

santment, retrunyien d'una manera fantàstica per aquells cimals i fondalades, alhora que el vent, el qual feia espetegar amb avidesa les fràgils parets de les tendes, removia en grosses onades les aigües de l'estany, sobre les que s'hi reflexaven visions tètriques i insospitades, cada vegada que la claror dels llamps il·luminava aquella vall.

Prop de les vuit, la tempesta minvà en intensitat i el cuiner va poder encendre una grossa foguerada que ja no s'apagà fins el dia del retorn. Hom sopà com va poder i malgrat els llamps i la pluja, que continuà durant la nit, tots dormirem reposadament.

El nou dia va néixer gris i ennuvolat i en previsió del què pogués esdevenir, instal·làrem el campament d'una manera definitiva. A la poca estona, les tretze tendes quedaren plantades entre els pins i els avets i al peu mateix del poètic llac, les aigües del qual, ja aquietades, reflectien l'àgil silueta dels Encantats. Amb un toc de xiulet, el cuiner ens cridà a esmorzar i, tal com férem en tots els altres àpats, els acampadors formàrem una filera i anàrem passant, amb el respecte i estri, a recollir la part corresponent. Davant el crescut nombre de companys que érem, hom no trobà altre sistema millor, per repartir la minestra, que el de formar el clàssic arrencament.

Una volta enlestits, com que el dia no es presentava segur, molts dels nostres amics anaren a rondar per dintre el bosc i per l'entorn de l'estany i d'altres restàrem al voltant de la foguera, mantenint amical conversa amb En Peret, home viu, servicial i simpàtic de debó, que ens va fer més agradable l'estada a aquell indret pireneic. Tot parlant, parlant, entrà en la conversa el fer palès el nostre desig d'ascendir als Encantats, el que motivà que En Peret ens contés la llegenda que, en temps remots, es bastí a l'entorn d'aquest massiu. Heu-vos-la ací: «Prop de l'estany de Sant Maurici, existeix la capella dedicada a aquest Sant, a la qual, tots els anys, en arribar el mes de setembre, hi acudeixen, en devot romiatge, els habitants d'Espot i els de les masies dels encontorns. Un any, durant aquest dia, dos muntanyencs, caçadors empedernits, deixaren els romeus i pujaren a aquelles cimes a la recerca dels isards. Quan amb més devoció es trobaven els romeus i en el precís moment que el sacerdot aixecava la Sagrada Forma, dues detonacions, repetides per l'efecte del tornaveu, sobressaltaren els cors pacífics dels devots del Sant, els quals a l'aixecar l'esguard veieren els caçadors junt amb el gos, en el coll que separa aquells dos

pics. Enutjat el sacerdot per semblant mancament de respecte, implorà la justícia divina contra ells i, des d'aquell moment, contemplà tothom amb estupor, que la silueta dels caçadors i el gos continuaven immòbils en el mateix lloc i en estat d'encantament. Es, doncs, des d'aquell dia, que aquest massiu prengué el nom de «Els Encantats».

El fet que el cel continués ennuvolat, donant un color gris i igual a tota la natura que ens envoltava, val a dir que ens encomanà, a tots, un xic de pessimisme. Per sort, però, el dimarts, la tercera jornada, va presentar-se serena i assolellada, el qual fou suficient perquè el bon humor i l'entusiasme regnés al campament i hom preparés interessants i variades ascensions. Des d'aquest dia gaudirem d'unes jornades magnífiques, que contribuïren a fer-nos perdre la noció del temps, el qual va passar-nos ràpidament, entremig d'aquelles boscúries i muntanyes. Efectuàrem excursions als indrets següents: Roca de l'Estany; Portarró d'Espot, (2.446 m.); Estany de Ratera, (2.090 m.); Pic Subenulls, (2.755 m.); Escalada als Encantats, (2.755 m.); Cap Peguera, (2.981 m.) i Pics de Colomers (2.930 m.) i Ratera, (2.858 m.), la regió lacustre dels quals és una de les més extenses i interessants dels Pirineus. No cal dir que a tots els cims on trobarem la corresponent llibreta de signatures, hi escriguérem uns mots fent palesa la nostra visita, alhora que l'haver establert el nostre XVII Campament col·lectiu a Sant Maurici.

Bé caldrà que fem constar, també, que la vida al campament, va transcórrer placèvolament i amb tota normalitat. Hom practicà la pesca, la caça, la gimnàstica i àdhuc la natació. Hem de fer constar, però, en honor a la veritat que, malgrat les dues escopetes de que disposàvem i el nombre considerable d'hams que teníem submergits, en tota la setmana no vàrem aconseguir ni un miser ocellot, ni una petita truita. Si menjàrem alguns plats de les saboroses truites salmonades que es crien a aquell estany, sort tinguérem del pescador d'Espot, que En Peret va fer-nos pujar, el qual pescava per mitjà d'unes tremes que introduïa dintre el llac, valent-se d'una barcaassa de troncs que ell anomenava la «balsa». Durant les hores que el pescador no necessitava aquella barcaassa, no cal dir amb quin dalit l'empràvem nosaltres, per creuar l'estany per tots indrets.

Al campament tinguérem, també, servei postal, degut a que, diàriament, un mosso de l'Hotel d'Espot, ens pujava provisions. Per tant,

cada dia marxava correspondència, a la vegada que dos o tres companys rebíem lletres i diaris. El dijous d'aquella setmana ningú va moure's del campament, puix que s'havia convingut de declarar-lo «dia festiu», el qual es celebrà amb un esplèndid i suculent dinar, digne d'un hotel de primer ordre. A la nit, després de sopar, ultra la sessió de cançons que diàriament es feia a l'entorn de la foguera, varis companys, valent-se de la tela d'una tenda desmuntada i dels llums d'acetilè, organitzaren una altra sessió d'ombres xinesques, les quals ens distraqueren força i deixaren bocabadat al xarric del cuiner.

I bé: com que el curs del temps ningú pogué deturar-lo, amb recança, per part de tots, arribàrem al diumenge. Tot just clarejava, que ja desmuntàrem les tendes, férem els paquets i netejàrem el lloc de l'acampada, puix que el vespre d'aquell mateix dia havíem d'ésser a casa. Una volta arribaren les mules i les hi vàrem haver carregat tots els fardells, emprenguérem el camí de retorn. A Espot ens despedírem d'En Peret, el nostre simpàtic cuiner, del seu vailet ajudant i del pescador, continuant el camí fins a la Guingueta, on pujàrem de nou a l'autocar, amb el que arribàrem a la nostra ciutat a les deu del vespre.

Heus ací com esmerçàrem nosaltres aquells vuit dies de lleure, portats pel nostre anhel de sadollar-nos de neus i roquissers, de boscos i prats, de valls i rius. Tots tornàvem a la pròpia llar amb la faç colrada, però amb l'esperit asserenat i omplert de la dolça delectança de les altituds, les quals saturen de pau i de goig l'ànima dels que s'entreguen a elles amb fermesa i voluntat per tal de conquerir-les.

Després de les anyades que portem recorrent els Pireneus, fins aleshores no ens donàrem compte de la bellesa i magnificència que encloou aquella regió, en la qual havíem viscut durant aquells dies. Per això, en passar, de retorn, la llinda de la nostra llar, assentírem, convençuts, a les justes paraules del vell pireneïsta Brulle, el qual digué que «no es coneixen els massius pirenenics, quan no es coneixen els Encantats».

A. FABRA I BOFILL

Clixé, P. Puig

El nostre XVII Campament social, a l'estany de Sant Maurici (1.895 m.)

Clixé, P. Puig

Des del cim de Colomers (2.930 m.). Al fons, Les Malcides

1

2

3

4

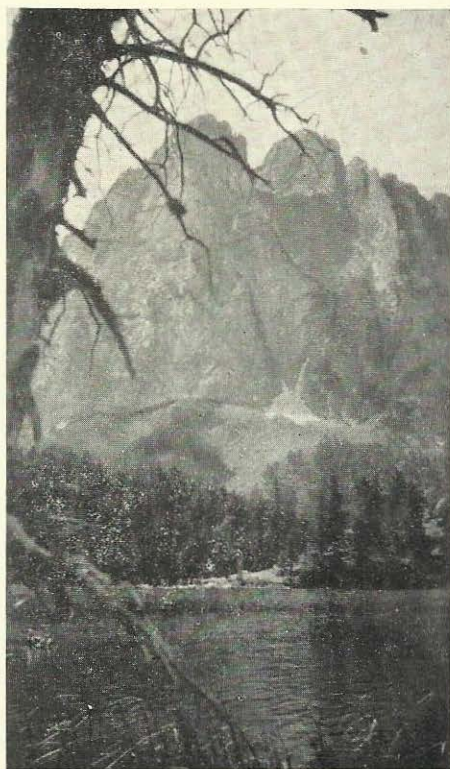
5

6

Clixé, R. Pujol

Regió dels Encantats. 1 Fonguero. 2 Encantats 3 Montseny de Pallars. 4 Monastero. 5 Peguera
6 Punes de Mar

Clixé, R. Pujol

Els Encantats (2.755 m.) des de l'estany de Sant Maurici

Una ascensió al Pic oriental dels Encantats

TOT just clarejava, quan un dels companys d'escalada per aquest dia, el més jove, ja es remou inquiet, sortint al defora de la tenda i, a l'entrar novament, diu amb veu alta: Nois ja no plou, farà molt bon dia; apa, alceu-vos!

La nit ha estat fosca, xopa i emboirada i, ara, pel fons de la vall, tot just ve una claror matinal, de sol ixent, malgrat que en el Gran Peguera s'hi entreté la boirada de la tarda anterior. L'aigua no té transparència, però nosaltres emprenem la sortida sense rezel.

Vorejant el llac, traspassem el riuet que l'alimenta i continuem revoltant-lo fins al peu mateix de la cascada o sobreixidor, d'on davalllem en direcció a migdia, o sigui de cara a l'enforcadura. Arribats al riuet de Monastero, cerquem una passarel·la que hi ha per traspasarlo i d'allí emprenem la pujada en direcció a llevant, travessant un gros tarterar i un petit coll, format entre Els Encantats i un dels petits contraforts que hi ha sobre la vall de Sant Maurici.

Fins ací hem invertit tres quarts d'hora i estem situats a uns dos cents metres sobre el riu de Monastero. Caminem encara uns tres cents metres més des d'aquest collet, en direcció a Llevant, fins a trobar una petita canal plena d'herbei i arbres a cada costat, enfilant-nos depresa. Fa un aïret que talla, el qual cada vegada és més fort. Ens corre pel pensament la possibilitat de remullar-nos, Malgrat tot, però, tirem avant, amb franc optimisme; ningú gosa dir dir res. Les parets es mostren adés dretes, adés esglaonades i plenes de paranys, fent-nos revoltar i posar el màxim d'atenció. Degut a l'excés d'herbei, el calçat—sabates ferrades—es fa indispensable. Amb goig veiem que dalt el cim traïlla el reflex del sol i esvaeix poc a poc la boirada que semblava persistir en el Gran Peguera. Seguim amunt, amunt, fins que trobem un petit replà d'uns dos metres. Reposem.

S'han acabat els arbres i quasi pot dir-se que també l'herbei. Des d'ací cal seguir l'altra canal de l'esquerra, que se'ns mostra tota nua, ço que fa que ens canviem les sabates per unes espadenyes noves que portem. Deixem allí mateix les sabates i emprenem l'ascensió amb més dalit, si cap. Les parets ja són més llises i cada cop més fermes; ací escalem una agulla per salvar un mal pas. Ara hem de

pujar per l'altra vessant de canal, la roca de la qual és esmolada per les neus i per l'aigua que s'escola, ço que ens entreté un xic. Dintre nostre, com si una força ens empenyés, sentim: «Volem pujar, tenim ànim de pujar i enfilar-nos alt, ben alt, i si el passatge és difícil millor; així trobarem major delectança i seguirem a ple pulmó, satisfets per l'enveja que ens tindran els cims planers.»

Aquest és el cim que somniem i no veiem res més. Seguim pujant amunt, amunt; ací ens apleguem i ens donem la mà, ara passa un endavant, ara tornem a seguir tots junts, però, comptel! Als nostres ulls es presenta un trosset de canal plena de pedra glaçada, caiguda la tarda anterior, ço que ens obliga a fer pas i netejar aquell petit colador, essent necessari que ens ajudem un a l'altre amb tota cura. Ja manquen pocs metres per assolir el cim, i el sol ens dona el bon dia tan aviat arribem al fil de la carena. Unes passes més i petjem el cim.

Uns crits de joia envaeixen l'espai, unes taques blanques ens contesten i saluden: són els companys d'acampada. Els cims es presenten nus a la mirada, el verd contrasta amb la llum clara i la pedra blanquinosa dels massius i els estanyols, que són molts, reflexen la llum del sol. Un immens vol de gralles corona el cim amb crits esfereïdors. Repassem els pics ja coneguts (perdoneu, vull escollir-ne un) i el que per la seva gegantina arrogància més em captiva, és el Montei-xo. Per ell va la meva salutació espontània i ple d'optimisme dic: la primera escalada serà per conquerir el seu cim.

PERE PERE

GIRONA — IMPRESSIO

ERA adolescent i cantava en un orfeó. Amb aquest orfeó vaig anar a Girona. Recordo l'estació crepitant de sol de juny i uns carrers plans no ben urbanitzats encara, plens de migdia soleiat. Quan passàrem damunt el pont de l'Onyar vaig endevinar que fins llavors no entràvem a la ciutat. Vàrem aturar-nos un moment damunt el pont.

—Vagues, vaguissins records de fotogravats venecians.

—Llàstima de la budellada de canons que baixen de les galeries!

—I amb un riu tan reduït!... Res. Un *water* sense aigua.

Cantàrem tres cançons davant l'Ajuntament amb els ulls esbatanats dels porxos de la plaça mirant-nos. Després pujàrem i pujàrem escales. Carai-

na de ciutat! No n'havia llavors imaginat cap d'aquell estil. Tanta pedra en escales i en voltes, i aquella mena de carrers serpejants i estrets em feien imaginar que recorria una casa antiga vasta i rònega. Hi trobava intimitat de llar i em feia estrany veure entre les escales els rètols de «Farmàcia» i «Ultramariños». Arribarem a una plaça empedrada al costat de la Catedral amb enormes parets de pedra a l'entorn. Els espais compactes eren amos despòtics i aixafaven les obertures petites. Pans de pedra per tot arreu. Sol barrent. Xiscles d'ocells enlaire... Escenografia.

Dintre la Catedral cantàrem una Ave Maria de Cèssar Franch. Com que ja l'Història de l'Art ens havia allissonat que calia emocionar-nos sota la inusitada omplada de la volta de la nau, així ho férem.

Sortirem per la façana principal i fórem novament sorpresos per la monumental escalinata. Més escenografia! Caraina de ciutat! Et sobtava amb coses imprevistes a cada pas.

Els rius, la Devesa, Sant Fèlix, Alvarez de Castro... Més escenografia, carregada i salpebrada d'història. Museu de Sant Pere dels Galligans, un joiell romànic... Després a entrada de fosc, quan el riu és un rastre de cargol geganti, un balcó amb cortines blanques des del qual unes dones plenes de farvalans ens convidaven a pujar, bo i rient com boges, entre pipada i pipada de cigarreta.

J. D.

Crònica

LES CONFERÈNCIES I SESSIONS D'AQUEST CURS.—Per tal d'ésser descabdellat durant el present curs, el Consell Directiu va organitzar, a l'igual que el passat exercici, un extens i complet programa de conferències i sessions setmanals, el qual programa és, ja, conegut dels nostres consocis. Els actes que fins a la data hem vingut celebrant, han despertat viu interès, puix que, a cada nova sessió, la nostra sala d'actes s'ha vist plena de gom a gom, d'un selecte i culte auditori.

El dia de la sessió inaugural d'aquest XXIII Curs, el nostre Casal presentà un aspecte brillantíssim i fou honorat amb l'assistència d'una representació de l'Excm. Ajuntament. El digne president del Centre, senyor Marian M. Galí, obrí l'acte amb un bell parlament, en el qual glosà l'ideal excursionista, alhora que remarcà la importància de la tasca realitzada i els projectes per el futur.

Seguidament prengué la paraula l'il·lustrat pedagog, senyor Ale-

xandre Galí, secretari del Consell de Cultura de la Generalitat, el qual, després de rememorar els primers temps de la nostra entitat, en la qual època ell formà part de la Directiva, descabdellà d'una manera clara i magistral el tema: «El problema cultural en les poblacions secundàries de Catalunya». Tractà aquest problema sota diferents aspectes i féu diverses comparances amb el mateix problema d'altres nacions, alhora que explanà, extensament, amb mires a la futura organització cultural catalana, un projecte de creació de diversos fogars de cultura en els principals pobles de la nostra terra.

La segona sessió fou dedicada al XVII Campament col·lectiu que es celebrà, l'estiu passat, durant vuit dies, a l'estany de Sant Maurici. El bibliotecari de la nostra entitat, En Joan Ballber, llegí una extensa i detallada ressenya, de caire anecdòtic, del viatge de les excursions i de la vida a aquell campament, la qual dissertació va plaure moltíssim.

Finida la lectura, el secretari del Centre, N'Agustí Fabra, va presentar la pel·lícula amateur, que impressionà durant aquella excursió, «Un Campament a Sant Maurici». Després d'aquest film i per tal de completar millor la vetllada, «Edelweiss films» projectà una altra pel·lícula original, havent estat, ambdues, acompanyades amb música amplificada de discos apropiats.

En Josep M.ª Guilera, sensitiu alpinista i president de la Secció d'Esports de M. del Centre Excursionista de Catalunya, ocupà la tribuna del Centre, per tal de contar-nos «L'ascensió a l'Aneto per tres costats», la qual conferència fou sumament interessant puix que, ultra la detallada descripció que d'aquell massiu féu el senyor Guilera, foren projectats nombrosos i magnífics diapositius.

El senyor Aristides Vallès, culte advocat i entusiasta excursionista, va delectar-nos amb la descripció de «Travessia del Sahara i caceres al Níger», que fou rublerta de detalls i anècdotes de la travessia d'aquell desert africà, alhora que de les emocionants caceres de feres al Níger. Una interessantíssima pel·lícula, impressionada durant aquella expedició a l'Àfrica, a més d'una vuitantena d'admirables diapositius, il·lustraren l'extensa i admirable dissertació del senyor Vallès.

El secretari de la Secció d'Esports de Neu i d'Alta Muntanya, N'Ignasi Escuder, va donar, també, una interessant dissertació sobre «Tècnica hivernenca d'alta muntanya», la qual conferència fou especialment dedicada als aficionats als esports de neu i a l'alpinisme. El

nostre company il·lustrà la seva peroració amb la projecció d'interessants diapositius i amb la d'una sèrie de dibuixos apropiats.

Una altra sessió interessant, fou la que es celebrà amb motiu de la projecció, en la nostra sala d'actes, del magnífic film retolat en francès, «L'enfer blanc du Piz Palü», derivat de la pel·lícula «Presoners a la muntanya», la qual sessió va ésser amenitzada amb música i ens fou oferta pel consoci senyor Joan Donadeu.

El senyor Ignasi Domènech, autor de nombrosos llibres de cuina, entre ells «Carnet de cuina de l'excursionista», va desenvolupar el tema suggestiu i gairebé inèdit, «Rapsòdia de cuina de l'excursionista», la qual conferència va il·lustrar-la preparant i condimentant alguns menús propis per anar d'excursió. Des d'aquestes pàgines agraïm cordialment a «La Propagadora del Gas» de la nostra ciutat, la instal·lació que va fer, a la nostra sala d'actes, per tal que el senyor Domènech disposés d'un fornell de gas per a fer les seves demostracions pràctiques.

De totes aquestes conferències i sessions, la premsa local n'ha parlat extensament, la qual cosa ens eximeix de fer-ho nosaltres.

LA NOVA ENSENYA DEL CENTRE.—De conformitat amb les bases establertes en el número anterior d'ARXIU, la Directiva ha rebut, ja, varis projectes destinats a servir d'original per a la nova ensenya del Centre, magníficament executats per alguns dels nostres consocis artistes. Tal com s'acordà en la reunió general del dia 23 de setembre prop-passat, el Consell Directiu ha designat els senyors F. Pi de la Serra i Tomàs Viver, per tal de que, conjuntament amb ell, actuïn de Jurat qualificador del millor projecte presentat.

Oportunament seran exposats tots els projectes, alhora que es farà públic el nom de l'autor de l'original escollit.

BIBLIOTECA.—Ultra els butlletins i revistes que periòdicament es reben al Centre, han ingressat a la nostra Biblioteca, el següents llibres:

«Sahara Niger».

«Guia de Les Guillerries».

«Boletín de la Academia de la Historia», Volum CI, fascicle I.

«El caient del Sant Llorenç del Munt vers el N. N. E.», fascicle cedit pel seu autor, senyor Jacint Elies, distingit col·laborador d'ARXIU.

«Viatges d'Ali Bey», en set volums, generosament lliurats pel president del Centre, senyor Galí.

«Terrassa - Història de l'any 1932», que, amb una cordial dedicatòria, ens ha lliurat el seu autor, el nostre volgut consoci, senyor Baltasar Ragon.

El Consell Directiu agraeix cordialment la generositat palesada pels donadors esmentats.

Assabentem, també, als nostres consocis, que la Junta Directiva acordà renovar per el corrent any, la subscripció a les revistes a les quals el Centre està abonat.

UNA INFORMACIÓ DE «EL DIA» DEDICADA AL CENTRE.—En l'edició del dia 8 de desembre prop-passat del diari local «El Dia», aparegué una extensa informació del senyor F. B. Torres, el qual celebrà una interviu amb el nostre volgut president, senyor Marian M. Galí. La dita informació constituí, ultra un historial de la vida i actuacions de la nostra entitat, un compendi o anunciat dels nombrosos actes d'aquest XXIII Curs del Centre.

No cal dir com agraïm sincerament i atenta la deferència i atenció de que ens féu objecte el diari local «El Dia».

CONDOL.—Amb motiu de la mort de Monseñor Juli de Carsalade du Pont, digne enaltidor del nostre esperit i de la nostra llengua a tota la Catalunya francesa, alhora que reconstructor del Monestir català de Sant Martí del Canigó, el Centre va trametre a Perpinyà, al seu degut dia, un sentit testimoni de condolença.

COMUNICATS DE FELICITACIÓ.—Són molt nombroses les entitats excursionistes, especialment de Barcelona, que han tramès la seva entusiàstica felicitació al Centre, amb motiu d'haver obert el camí que des del Coll de Les Castellasses porta a la Font de N'era, de la qual obertura en donàrem compte en el número passat d'ARXIU, a més d'haver-ho publicat els periòdics locals i els diaris catalans de Barcelona.

EXCURSIONS FETES.—Durant els mesos de desembre i gener s'han realitzat 17 excursions, amb un total de 120 socis concurrents. Els llocs preferentment visitats, als quals s'ha anat amb esquís, llevat dels dos esmentats darrerament, són els següents: La Molina (dues excursions); Núria (tres excursions); Cercle de Siscar, Estany de Padures i Mèrens; Tossa Plana; Ascensió al Pic Negre d'Andorra; Ascensió al Puigmal; Coll de Tosses, Pla d'Anyella i La Molina; Ascensió al Puigllançada; La Barata i Sant Vicenç de Castellet, pel camí ral; La Pola.

Secció d'Esporta de Neu i d'Alta Muntanya

El Butlletí de la neu a Catalunya. — Aquesta

Secció ha procurat obtenir, com l'any passat, que cada setmana es rebi al Centre, el full indicador de l'estat de la neu a la nostra terra. Per tal d'aconseguir que les dades d'aquest Butlletí siguin assequibles a tots els esquiadors de la nostra ciutat, el dit butlletí és exposat a l'aparador de la casa Llu-gany, del carrer de Sant Pere.]

El Curset de pratiques d'esquís.—De conformitat amb el programa de curs establert, el passat dia 11 de gener, el senyor Fritz Mayer explicà, en el nostre estatge, la lliçó teòrica d'aquest Curset, a la qual assistiren els nombrosos consocis matriculats. El dia 22 es donà, damunt les pistes de neu de Núria, la primera de les sis lliçons pràctiques i en altres diumenges successius, s'aniran explicant les lliçons restants.

El III Campionat local d'esquís.—En principi ha estat senyalat el dia 19 de febrer, per celebrar el III Campionat local d'esquís, el qual es correrà a Núria. Amb aquest motiu s'està organitzant una excursió col·lectiva a aquell Santuari.

Secció d'Atletisme De les activitats desplegades per aquesta Secció, des de primers del passat mes de desembre, ens plau fer-ne una petita descripció:

El dia 4 de desembre, els atletes Poi, Mestres, Murcia i Figueras, participaren en la Volta a Sant Andreu, dintre un recorregut de més de 5 quilòmetres, classificant-se a 11.e, 14.e i 29.e respectivament; l'últim tingué de retirar-se abans d'acabar la cursa per indisposició. Es d'observar el bon lloc obtingut per En Poi i Mestres, amb una tan renyida cursa com fou aquesta, en la que hi participaren un bon crescut nombre d'atletes, i entre ells, destacats corredors de fons.

Tal com oportunament fou anunciat, en la diada de Nadal, a les 11 del matí, aquesta Secció celebrà el seu tradicional Campionat Social de Cros, en el seu camp de Les Fonts, dintre el mateix recorregut dels altres anys, o sigui uns 6 quilòmetres en total, que representen dues voltes del recorregut que estava degudament senyalat i per els neòfits la meitat, o sigui una sola volta.

Els resultats tècnics obtinguts, fóren els següents:

Primer senior: Poi, 21 minuts, 18 segons, 3/5.

Segon junior: Mestres, 21 minuts, 19 segons.

Tercer » Murcia, 22 » 10 »

Primer neòfit: Boada, 14 » (una volta).

El dos primers llocs, sobrepassaren l'anterior rècord que té registrat la Secció, que és de 21 minuts i 27 segons, quedant per consegüent batut i modificat pel mentat.

Cal remarcar una vegada més l'excel·lent forma que demostraren posseir els citats corredors cros-crountistes en obtenir unes marques tan notables.

S'ha començat els entrenaments per la propera temporada 1933, vengent-se el camp de Les Fonts concorregut per bastants atletes.

EXCURSIONS OFICIALS I CONFERÈNCIES

FEBRER, DIA 10 - Primera sessió de Cinema amateur, a càrrec de la Secció de Cinema del Centre Excursionista de Catalunya

Projecció d'una selecció de films presentats al I Concurs Català de Cinema Amateur. Les pel·lícules seran acompanyades amb música en discos adequats

DIA 12 - Excursió a l'Avenc del Daví. *Vocal, J. Trià*

DIA 17 - *En Josep A. Trabal* dissertarà sobre: **Higiene general de l'individu i de la raça, en l'època actual**

DIES 18 i 19 - III Concurs Local d'Esquis. Excursió col·lectiva a Núria
Organització i detalls: Secció d'E. de N. i d'A. M. Preparatòria: dia 10.

DIA 24 - Sessió de projeccions

Presentació de diapositius i films, per la Secció d'Esports de Neu i d'Alta Muntanya.

MARÇ, DIA 3 - *Nº Antoni Parramon* desenvoluparà l'interessant tema

L'observació de la Natura en l'Excursionisme

Amb projeccions

DIA 10 - Segona sessió de Cinema amateur, a càrrec de la Secció de Cinema del Centre Excursionista de Catalunya

DIA 12 - Excursió a Montserrat

Itinerari: Ecos, Camell i Sant Jeroni. *Vocal: J. Tintoré.*

DIA 17 - *En Pere Père*, contarà: **Impressions i comentaris sobre Mallorca**

Amb projeccions.

DIA 24. - *En Francesc Maspons i Anglèsell*, dissertarà sobre

Els ideals excursionistes

DIA 26 - Excursió al Puig de la Creu, Serra de Catafau, Castell de Gallifa, Puig de Sant Sadurní i Sant Feliu de Codines

Vocal: J. Belil

DIA 31 - *En Josep Rovira*, contarà: **Film d'un viatge pel Centre d'Europa**

Projecció de magnífics diapositius

SOCI!!

Tens companys?

Tens amics?

PROPOSA'LS PER ASSOCIAR-LOS A LA NOSTRA ENTITAT

Excursions i visites col·lectives

Alpinisme

Esports d'hivern

Camping

Atletisme

Conferències i Cursets

Exposicions

Biblioteca: Prestació de llibres i mapes

Servei gratuït d'ARXIV

Sessions de projeccions, etc.

Hotel VICTORIA

CARTA - COBERTS - PENSIÓ
Preus especials per Excursionistes

TERRASSA - Sant Pere, 50

Ràdio - Pianos i Fonografs

Atwater-Kent : Clarión : Echo-
phone Kennedy - Kolster Inter-
nacional - Radiola (R. C. A.)
les millors marques americanes
i nacionals - *Vendes a terminis.*

CASA FARRAS - J. Jover, 18 (Gavatxons)

Academia Cots

Sucursal a Terrassa:

RAVAL de FERMÍ GALÁN, 7

CENTRE ESPECIALITZAT EN
L'ENSENYAMENT PRÁCTIC DE

Ortografia

Teneduria de Llibres

Català, etc.

IDIOMES

Anglès, Alemany i Francès

MATRICULEU-VOS tots els dies,
de 11 a 1 del matí i de 5 a 8 tarda.

Vda. de G. Llargués

BISUTERIA i OPTICA

Extens assortit en Rello-
geria de totes classes.

Arranjaments garantits
per Joies i Relloges

Font-vella, 18 TERRASSA

CALDERERIA

Josep Olivé

Bartomeu Amat, 93 - 95

i Transversal, 242-244-246

Telèfon, 2399

TERRASSA

Sol·liciteu pressupostos sense com-
promís, per projectes, montures de
Tintoreria i Calefacció, Bombes de
totes classes i quants treballs siguin
relacionats a la Caldereria

ASSEGURANCES

CAPELLA

VIDA
INCENDIS
ACCIDENTS
MARITIMS
ROBATORIS

etc., etc.

St. Leopold, 98

Telèfon, 1439

REIXATS de FIL-FERRO
DE TOTES CLASSES
I MIDES

CEDECERIA I ARTICLES METALLICS

VISITIN LA NOVA CASA

Frederic Setó

PER ENREIXATS, GALLINERS
TANCATS I SOMMIERS

Topete, 63 - Terrassa

Tingui present que s'ha obert la
ESPARDENYERIA

*** Sport ***

Especialitat amb espardenyas per
a caçadors i tota classe d'esports.
Preus econòmics

Raval, 15 - TERRASSA

Fàbrica de Teules mecàniques

Segués, Donadeu i C.^a

Terres cuites per façanes i
jardins - Articles sanitaris

Despatx: Fontvella, 1 - Telèf. 2111

Casa Martorell

Perfumeria nacional i estrangera
Plateria
Bisuteria
Paraigües
Ombrel·les
Objectes propis per a regal

Font-vella, 59 - TERRASSA

Consocis:

EFFECTUEU LES VOSTRES
COMPRES EN LES CASES
ANUNCIADES EN EL
PRESENT «ARXIV»

CASA CUNI

◆ CONFITERIA ◆

RUTLLA, 52 : TERRASSA : TELEFON 1717

Gevaert

Ridax Rápido

Un nou paper que evita el fracàs

Aventatges?

- 1.er. Sensibilitat extraordinària
- 2.on No produeix vel groc
- 3.er Molta latitud d'exposició
- 4.rt Proporciona imatges d'un modelat meravellós

El material perfecte per laboratoris i aficionats

Demaneu prospecte núm. 18 als representants per ESPANYA:

Industria Fotoquímica Nacional, S. A. - Mallorca, 480-BARCELONA